

רים. ישראל שליטא, שפירסם כבר שני ספרי קודמים על מסיקה, אינו כה בטוח בנכונות עובדה זו. הוא מקדיש את רוב ספרי ריו ליצורים עבריים במאה ה-19 והעשרים. הצרה היחידה בחלוקה זו: רוב היוצרים המסיקליים המנויים בספר, ועימם רבים מהמלחינים היושבים בישראל, אשר רשימה מעודכנת של רובם ניתן למצוא בסוף הספר. אינם יוצרים עבריים.

בסקירה שוטפת, המקדישה מקום שווה לטעמי המקרא הישראליים ולמוסיקה הלירית, טורגית וגליתית, עוסק שליטא בכלי הנגינה בתנ"ך, במוסיקה חסידית ובסגנונות אישיים של חזנים יהודיים שונים. המוסיקה העברית, כמושג, נמצאת במצב נמצאת ב"ספר המוקדש למוסיקה העברית. המלחין והיוצר (סיפורים מעולם מוסיקה מאת שושנה אשמן-שגב, הוצאת יב"נ, 87 עמודים), כמו דמויות רבות אחרות, המופיעות בספרה הקריא של בת המחזאי אהרון (מיכל בת שאול) אשמן, הופכים את עולם המוסיקה המסתורי והמפחיד למשהו קרוב וידוע. כמו חצרו של השכן.

ב-21 סיפורים, המקיפים למעשה את תולדות המוסיקה העברית החדשה מסקרטלי ועד בלוק, ניתן לפגוש את יוהן סבסטיאן באך המחמיר, את "פפה" היידן המחייך, את בטהובן המחמיר ומנדלסון היפהפה. קורו תיהם, וקורות יצירותיהם, כשהן מסופרות בלשון קלילה אך מלאה פרטים, עשויות לקנות חסידים רבים לעולם המוסיקה הקלאסית, ולא רק בקרב הנוער לו מיועד הספר.

תרגום

ענק במית-סדום

אסקימוס (רומן מאת פיטר פרויכן, תרגם א. קנלסון, הוצאת דשא, 182 עמודים) או במקור, ויקינג נע ונד, הוא סיפור פרויכן עצמו, שנגיל 20 יצא למסע גורלי של שנה לצפון גרינלנד, חזר ממנו רק אחרי למעלה משערים שנה.

בסיירי מגלה ארצות, בעל תחנת המסחר הצפונית ביותר בעולם, מייסד עיר, טופר, תכריטיא, שהקוטרסטים ועתונאי הפך פרויכן לאחת מהמוסיקאים המפורסמים של המאה העשרים. חייו של מחבר הרומנים, ה"ראשון שגילה לעולם המערבי את האסקימוסים, הפכו בביאוגרפיה זו לרומן ענק.

פצצת-זמן של חידקים. בשנה ה"שלישית ללימודי הרפואה שלו בקופנהגן, החליט פרויכן, ענק דני בלונדי, שהופיע בסרטים לא אחת במשך שנים של ויקינג קדום, כי הרפואה אינה בשבילו. הוא הצטרף כ"מסיק למסע תגליות של סייר צפוני בשם אריקסן, פגש בחורף גרינלנדי נהדר את מה שהתעוד להיות גורלו.

במשך 50 השנים הנותרות של חייו, סייר פרויכן בגרינלנד, סחר עם תושביה האסקימוסים, יסד בה העיר תולה, אחת מן הערים הקרובות ביותר לציר הצפוני, נשא אשה לאפת, הוליד שני ילדים, איבד את אשתו ואת רגלו במסע-תגליות בארץ באפיק, הקדיש את שארית חייו למטרה אחת: הצגת העם האסקימוסי בפני העולם המערבי, שי פור תנאי חייהם של בני אותו עם, החיים עדיין בתרבות של ילדות נצחית.

בשורה ארוכה של ספרים, שחלק מהם הפכו אף לסרטים, גולל פרויכן פרשת חייו של עם נפלא. עם שדאגתו היחידה היא מציאת לחם ובגד לבניו, ושכזוי המוכר שלו תמימים ונהדרים כשל אומה שלא ידעה מלחמה מימיה. פרויכן, שראה כיצד חידקי תרבות המערב תורדים לארץ המבודדת, גורמים באיטיות ובביטחון של פצצת-זמן להשבת בניה, ניסה להלחם בתופעה זו — ללא כל הצלחה.

מותו של ויקינג הנע ונד, ששימש בגיל 70 ככתב עתונים דניים באר"ם, היה ממליכי חייו. פרויכן, שסרב לקבל עזרה מאיש, ניס סה להעלות את מזוודותיו למועדון קצינים באלסקה, בו התגורר, מעד על רגל העץ שלו, התדרדר במדרגות, שבר את מפרקתו. **רווח והפסד**. הקורא הישראלי עתיד להפסיד חלק נכבד מסיפורי החיים, וה"עו"ל על כל דמיון. הוצאת הספרים, שחפצה כנראה לזכות בעיטורו של הספר בחיך, להישאר בגבולות החשיבי הרווח שלה, הביאה בתרגום עברי רק אחד משלושת חלקיה של הביאוגרפיה המפורטת, התאימה אף חלק זה למית-סדום של התקציב.

• הרומן שלו, אסקימוס, תורגם ל-27 שפות, כולל עברית.
• מקרה אחד: מחלת השפעת שהחזירה לגרינלנד ב-1920 על ידי מלחים דנים, חיסלה במשך שנה כמחצית מבני העם האסקימוסי.

מקור

אף על פי

אפה של קליאופטרה (סיפורים מאת ד. אליר, הוצאת המחבר, 153 עמודים) משנה את ההיסטוריה, בסיפור הארוך היחיד באחד מקבצי הסיפורים התמוהים ביותר שהוקדשו אי פעם בעברית. בסיפור, המשתרע על פני רבע מהקובץ, מנסה מחבר רי לכתוב מחדש את ההיסטוריה האנגלית בתקופת נאפוליאון, להפכה למשעשעת יותר. מסתבר כי נאפוליאון, שנואש מלכבוש את האי הבריטי, מימן מיבצע מדעי שהפך את היבשת האירופית לבוק, איים להציף את האי הבריטי. בשורה של תחבולות, ה"מתאימות יותר לגיבורו של סבאטיני, קפטן בלאה, מציל קצין הפרשים גודפרי את בריטניה מטביעה, הופך את ההיסטוריה לבדיחה. אולם הסופר הישראלי שנעזר בסיסמטו של ברטרנד ראסל, "לוא היה אפה של קליאופטרה ארוך יותר, היתה ההיסטוריה משה"תנה", אינו רואה את אפו הוא: אגב נסיון לכתוב סיפורי-דמיון בלי שמץ כשרון ספרותי הופך קובץ הסיפורים שלו לכדיהירבתי.

המיתר השלישי

נעריים מסמרות (מאת בנימין זאב יפת, הוצאת יטוד, 214 עמודים), אותן נעל המחבר בתקופת שרותו בצה"ל, הישרו עליו את המוזה המתאימה לכתובת רומן. קילומטרים של ריצה, הליכה וקרבות, עשרות יבלות מכאיבות והתעלפויות-חולשה, יצרו את אחת הרפורטזות הטובות שנכתבו באהלי הסיירים של צה"ל.

מציוד במצלמה דומימדיה משוכללת, כיון יפת, העוסק בביקורת ספרותית, את העדשה אל מוקד חייה של מחלקת גימג' ויטסים בצה"ל: הרהורים וערעורים על פקדנות נוקשות, מלאי מתאים של כדיות גבות, אסוף רגשות פטרוטיים המציף את ליבו של גיבור הספר גודפרי שחם, בתוספת התבככות בפרשת אהבה כנה וילדותית, שי החלה במדור מכתבים לרותי בתענוג הזה.

המערך הספרותי-צבאי נע לאורך שני צירי-התקדמות: בחזית פורץ גודפרי שחם אל שדה-הקרבות והדרכת הסיירים החדשים, בעורף הוא מנהל התקפת-מצח ישירה על שוש, לשמקום היערכות הכוחות משמש לו אחד הספסלים בגן הציבורי בירושלים.

למול, הצלח יפת בן 24, שזינפרסם בקשר עם זיוף הציונים בפאקולטה למש"פטים של האוניברסיטה, לסיים את המיון בין שני צירי-התקדמות בתיקו: גודפרי שחם אינו נכנס במדור המצרים בגיורת ניצנה, וגם לא מהתחננות המינית הארוכה של ציפ השחררת, המנסה לשוא לכבוש את ליבו. לפי כל הסימנים, עתיד גודפרי יפת התואר, לשמחת הריו, לשאת את שוש לי אשה, מיד עם חום שרותו הצבאי.

אילו הסתפק יפת בכתיבת רפורטזיה על ה"נעשה בצה"ל" — היה זכאי לפרס עתונאי מתאים. כי בין כל יצירות הקיטש המרובות, הקשורות בחיי הצבא, יצירתו של ה"ירושלמי רחבי-כתפיים בולטת לטובה.

אך הספר אינו יכול להיחשב לרומן טוב, כיוון שיוצרו של הנעלים הסטומרות חזר על השגאה המקובלת במרבית הספרים היעבריים הנוגעים לצה"ל. הוא העביר מכול דק על פניהם של גודפרי וחבריו, לא הצליח לגלות את אופיים האמיתי: מי הם גודפרי, יהוקאל, ציף, יעקב ודוד, מדוע גיבוריו של הספר שונים בתגובותיהם לחייהם? על ציר התקדמות מרכזי זה העדיף להיחר, קטע בהכרח את חיי גיבוריו בתקופה ש"קובה לגיוסם. כך איבד יפת את המימד השלישי, הסתפק בשריט צורות גיאומטריות דומימדיה, שאינן מאפשרות לגלות את מהותם האמיתית של החיילים.

מוסיקה

איש המוסיקה

מהי הספרות המקצועית המבוקשת ביותר בישראל? אם להאמין לסיכומי אגודת ה"מו"לים ולקטלוג הספר הישראלי של בר-דוד 1958/59, התשובה תהיה: הספרות ה"מוסיקלית".

החודש נוספו שני ספרים חדשים לסיכום זה, הגדילו את מספר הספרים המוסיקליים בארצנו של איש המוסיקה בישראל ל-247 ספר. השניים: **המוסיקה העברית וז"ר צריה** (מאת ישראל שליטא, הוצאת צ"צ, 268 כ"ה עמודים), החלה, לפי עדותו של ה"אוכספורד קומפניו, בדודי המלך, אישם ב"ראשית המאה העשירית לפני ספירת הנוצר

• 23 ספרים בשנה החולפת. 13% מכלל הספרים שיצאו בעשור הראשון לקיום המדינה.

ההדר

חנה לבטוח בע"מ

כל סוגי בטוח

סוכנויות בכל חלקי הארץ

רח הקריה 8
טכ 51241/2

המשרד הראשי
תא בית האכרים

פרסום אונטרמו

פקידים!
תלמידים!
כמורנטים!

הרשמו עוד היום לקורס ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, פעמיים בשבוע)
במאלפן גר"ה (GREGG).
המנהל: ח. ברקמא (קמפינסקי)
תלמידי, רחוב גורדון 5.
הצלחה מובטחת!

ספר המסעות

מאת יצחק בן צבי

האק חתאת כבר?

המכון להוצאה לאור בישראל בע"מ,
רחוב המלך גיורג' 75, ירושלים.

דואו

בי"ס לרקודים אקסקלוסיבי

ההרשמה: תל-אביב
רח' פינסקר 2 8-5 אחה"צ

הסס

תקבל פרס

הפתרון לפצעי בדרות

מבריא, מנקה ומרענן את עור פניכם תוך זמן קצר!

קומו-סנס

COMMON SENSE

משמיד באחריות מקקים (ג'וקים)